

Memo burgerraadsleden

Inleiding

Burgerraadsleden zijn niet-gekozen vertegenwoordigers van fracties. Nu de nieuwe gemeenteraad bijna een feit is, is het onderwerp "inzetten van burgerraadsleden" opnieuw actueel geworden (niet in het minst omdat ook in de burgemeestersbrief gewag is gemaakt van het fenomeen).

In Geertruidenberg is sinds 2002 eerst een aantal jaren gewerkt met burgerleden in commissies en daarna is overgestapt op fractie-assistenten. Andere in Nederland gebruikte termen voor fractie-assistenten zijn "burgerleden in commissies", "duoraadsleden", "burger niet raadslid" en "schaduwraadslid".

Artikel 55 RvO bepaalt het volgende

Artikel 55 RvO

1. Raadsfracties kunnen, ter ondersteuning van hun werkzaamheden, 1 niet-raadslid voorkomend op de kandidatenlijst voor de laatst gehouden gemeenteraadsverkiezingen, voordragen voor benoeming als fractie-assistent
2. De fractie-assistenten worden benoemd door de raad.
3. De fractie-assistenten krijgen toegang tot alle beschikbare informatie over de geagendeerde onderwerpen.
4. De gedragscode voor de leden van de raad is voor zover relevant van overeenkomstige toepassing op de fractie-assistenten.
5. Fractie-assistenten zijn verplicht een verklaring te ondertekenen, waarmee zij verklaren dat zij geheimhouding in acht zullen nemen ten aanzien van stukken die hun in een besloten vergadering ter hand zijn gesteld of waaromtrent geheimhouding is opgelegd.
6. Fractie-assistenten kunnen slechts het woord voeren in een discussieraad of in het rondetafelgesprek indien het vaste lid/leden verhinderd is/zijn.

In de periode 2002-2010 is gewerkt met raadscommissie's ingevolge artikel 82 van de Gemeentewet. Dit artikel bepaalt dat de raad raadscommissies kan instellen die besluitvorming van de raad kunnen voorbereiden. Voor zover het de benoeming betreft van de leden van de raad moet men echter wel zorg dragen voor een evenwichtige vertegenwoordiging van de in de raad vertegenwoordigende fracties, zodat gewogen meningsvorming kan plaatsvinden.

We werkten in die periode met 3 inhoudelijke commissies die vastgestelde leden hadden (2 per fractie). Dat waren raadsleden en "burgerleden in commissies". Het was aan de partijen zelf wie ze naar voren schoven. Deze commissies werden verplicht voorgezeten door een raadslid.

De burgerleden in commissies ontvingen een vastgestelde bijdrage per vergadering. Zij bleven de hele avond als vast commissielid zitten.

De burgerleden in commissies kregen enkel inzicht in geheime stukken als het onderwerp de eigen commissie betrof.

In de periode 2010-2018 zijn de commissies ex artikel 82 Gemeentewet afgeschaft en vervangen door een Discussieraad onder voorzitterschap van de burgemeester. Er werd gewerkt met een vaste bezetting van raadsleden onder het voorzitterschap van de burgemeester. Op grond van het RvO konden zij enkel aanschuiven als alle vaste raadsleden verhinderd waren in de DR en RT. In de laatste periode kregen fractie-assistenten volledige inzage in geheime stukken. Van een vergoeding was geen sprake.

Juridisch gezien is het inzetten van fractie-assistenten tijdens vergaderingen van de RT geen probleem omdat deze vergaderingen worden voorgezeten door een lid van de raad.

Het inzetten van fractie-assistenten tijdens de DR – een zeldzaamheid in de praktijk – kan juridisch eigenlijk niet door de beugel aangezien niet-raadsleden niet kunnen deelnemen aan raadsvergaderingen onder voorzitterschap van de burgemeester (art. 17 Gw).

Mochten we in de toekomst willen doorgaan met een DR onder voorzitterschap van de burgemeester dan dient het RvO hierop aangepast worden.

Uiteraard kan ook gekozen worden voor een DR onder voorzitterschap van een raadslid (*). In dat geval dient de DR als een commissie ingevolge artikel 82 aangemerkt worden en kunnen burgerraadsleden/fractie-assistenten (of hoe ze ook genoemd worden) deelnemen aan deze vergaderingen en ontvangen ze ook een bijdrage per vergadering.

(*) Er is in april van dit jaar een motie aangenomen in de tweede kamer om commissies te laten voorzitter door externen. Deze externe zal ook van een vergoeding voorzien dienen te worden.

Voor- en nadelen van het inzetten van burgerraadsleden

Voordelen

- *Kweekvijver nieuwe raadsleden*
Mogelijke nieuwe raadsleden kunnen via commissies worden voorbereid op een toekomstig raadslidmaatschap
- *Vermindering werkdruk*
Ontlasten en ondersteunen van raadsleden en -fracties
- *Kennis opdoen en etaleren politieke interesse*
Door burgerraadsleden kan meer en gemakkelijker informatie uit de samenleving worden verkregen en wordt de samenleving meer betrokken

Nadelen

- *Financieel*
Burgerraadsleden brengen extra kosten met zich mee
- *Volksvertegenwoordiging*
Burgerraadsleden zijn niet direct gekozen
- *Herkenbaarheid raadsleden*
De herkenbaarheid van raadsleden zal eerder af- dan toenemen

Voorstel (gebaseerd op de gemeente Zundert)

De Discussieraad wordt gelijkgesteld met vergaderingen van een commissie als bedoeld in artikel 82 van de Gemeentewet. Dit houdt in dat zij worden voorgezeten door een raadslid (of externe op het moment dat de wet dit toelaat).

Iedere fractie is gerechtigd om niet-raadsleden voor te dragen om als burgerlid (in plaats van een raadslid *) aan de Discussieraad of het Rondetafelgesprek deel te nemen.

(*) dit betekent dat er nooit meer dan 19 personen aan tafel kunnen zitten.

De raad benoemt de burgerleden.

De artikelen 10, 13 en 15 van de Gemeentewet zijn van overeenkomstige toepassing.

Om als burgerlid benoemd te kunnen worden is het burgerlid bij voorkeur verkiesbaar geweest tijdens de meest recente gemeenteraadsverkiezingen.

De zittingsperiode van een burgerlid eindigt in ieder geval aan het einde van de zittingsperiode van de raad of wanneer een fractie gedurende een raadsperiode ophoudt te bestaan.

Er is geen maximum voor het aantal burgerleden per fractie. Wel is een maximum budget beschikbaar voor presentiegelden. Dit maximum wordt jaarlijks bij de begroting vastgesteld.

Burgerleden ontvangen een presentievergoeding voor elke bijgewoonde vergadering.

Presentiegelden worden elk halfjaar betaalbaar gesteld.

Er wordt voor gekozen om vergaderingen van de RT niet aan te merken als commissie in de zin van artikel 82 GW. Een vergoeding is hier dus niet aan de orde.
Burgerleden kunnen hier echter wel aan deelnemen (in plaats van een raadslid).

Financiële onderbouwing

Op grond van het Rechtenpositiebesluit Raads- en Commissieleden ontvangt een commissielid per vergadering een bedrag van 79,91 euro. Uitgaande van een maximum budget van 8.000 euro kan 12 x per jaar gemiddeld 1 burgerlid per fractie mee vergaderen in de DR onder het voorzitterschap en een externe voorzitter.

Maximale kosten burgerraadsleden	$7 \times 79,91 \times 12 = 6.712,44$ euro
Kosten externe voorzitter (*)	$1 \times 79,91 \times 12 = 958,92$ euro
	7.671,36 euro

(*) mocht daarvoor worden gekozen.